

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER

Bruxelles, den 01.07.2002
KOM(2002) 345 endelig

BERETNING FRA KOMMISSIONEN TIL EUROPA-PARLAMENTET OG RÅDET

**Vækst- og beskæftigelsesinitiativet
Finansielle støtteforanstaltninger for innovative og jobskabende
små og mellemstore virksomheder (SMV'er)**

Pr. 31. december 2001

{SEC(2002)731}

BERETNING FRA KOMMISSIONEN TIL EUROPA-PARLAMENTET OG RÅDET

Vækst- og beskæftigelsesinitiativet Finansielle støtteforanstaltninger for innovative og jobskabende små og mellemstore virksomheder (SMV'er)

Pr. 31. december 2001

1.	Generelt.....	4
2.	ETF-iværksætterfaciliteten	6
2.1.	Beskrivelse af faciliteten.....	6
2.2.	Budgetsituationen.....	6
2.2.1.	Oversigt.....	6
2.2.2.	Geografisk fordeling.....	7
2.2.3.	Forpligtelser	9
2.2.4.	Udbetalinger.....	11
2.2.5.	Tilbagebetalinger ved venturekapitalfonde	13
2.2.6.	Regnskaber.....	13
2.3.	Finansielle formidlere.....	14
2.4.	Støttemodtagende SMV'er	15
2.5.	Beskæftigelse	18
3.	Joint European Venture (JEV)	19
3.1.	Beskrivelse af programmet	19
3.2.	Budgetsituationen.....	19
3.2.1.	Oversigt.....	19
3.2.2.	Geografisk fordeling.....	19
3.2.3.	Forpligtelser	20
3.2.4.	Udbetalinger.....	20
3.2.5.	Regnskaber.....	20
3.3.	Finansielle formidlere.....	20
3.4.	Analyse af projekterne.....	21
3.5.	Beskæftigelse	25
3.6.	Udnyttelsen af JEV-programmet.....	25

4.	SMV-garantifaciliteten	27
4.1.	Beskrivelse af faciliteten.....	27
4.2.	Budgetsituationen.....	27
4.2.1.	Oversigt.....	27
4.2.2.	Geografisk fordeling.....	28
4.2.3.	Forpligtelser	29
4.2.4.	Udbetalinger til dækning af tab.....	31
4.2.5.	Regnskaber.....	32
4.3.	Finansielle formidlere.....	33
4.4.	Støttemodtagende SMV'er	37
4.5.	Beskæftigelse	39
5.	Konklusioner.....	40
5.1.	Vækst og beskæftigelsesinitiativet	40
5.2.	Det flerårige program	40
BILAG	{SEC(2002)731}	

Vækst- og beskæftigelsesinitiativet

1. GENERELT

Årsrapporten 2001 om vækst- og beskæftigelsesinitiativet er udformet i overensstemmelse med artikel 7, stk. 1, i Rådets afgørelse (afgørelse 98/347/EF), som blev vedtaget den 19. maj 1998. Ifølge denne afgørelse skal Kommissionen forelægge Europa-Parlamentet og Rådet en årsrapport om gennemførelsen af følgende tre finansielle instrumenter: ETF-iværksætterfaciliteten, Joint European Venture (JEV) og SMV-garantifaciliteten. Denne tredje årsrapport efterfølges af den samlede evalueringsrapport, som udarbejdes af Kommissionen i henhold til afgørelsens artikel 7, stk. 2. I denne artikel anmoder Rådet Kommissionen om at foretage en evaluering af programmet, særligt af dets samlede anvendelse, dets umiddelbare virkninger for jobskabelsen og udsigterne for jobskabelsen på lang sigt.

Årsrapporten er inddelt i tre kapitler, et for hvert af de finansielle instrumenter. Den er vedføjet bilag, som navnlig indeholder statistikker over SMV'er, der er støttemodtagere under enten ETF-iværksætterfaciliteten eller SMV-garantifaciliteten. Disse statistikker er baseret på data vedrørende år 2000, som er fremsendt til Kommissionen inden for rammerne af rundspørger, der blev gennemført i 2001. Endelig gøres der i konklusionen rede for udbygningen af initiativets instrumenter i forbindelse med det flerårige program til fremme af initiativ og iværksætterånd (2001-2005), som udgjorde et nyt retsgrundlag.

Pr. 31. december 2001 var der ud af en samlet bevilling på 443,71 mio. EUR¹ stadig 116,58 mio. EUR til rådighed til forpligtelser fra EIF's side over for ETF-iværksætterfaciliteten (49,68 mio. EUR) og SMV-garantifaciliteten (20,8 mio. EUR) og fra finansielle formidlers side over for JEV (46,1 mio. EUR).

EIF's aktiviteter vedrørende ETF-iværksætterfaciliteten og SMV-garantifaciliteten forløb planmæssigt, selv om de blev påvirket af den økonomiske udvikling; det vil sige nedgangen i udbuddet af risikovillig kapital i Europa og en større tilbageholdenhed fra bankernes side i deres låneaktiviteter over for SMV'er. I den forbindelse foregreb bankerne også de forventelige følger med hensyn til en større kreditrisiko af Basel II-kapitalaftalen; der blev således i marts 2001 offentliggjort en foreløbig udgave af denne aftale. Hvad JEV-programmet angår, var markedsefterspørgslen efter dette mindre end forventet i sammenligning med tilsvarende joint venture-instrumenter, som forvaltes af Kommissionen (f.eks. JOP). I løbet af 2001 undersøgte Kommissionen nærmere muligheden for at forenkle JEV-programmet, således som det er foreskrevet i Rådets beslutning om det flerårige program til fremme af initiativ og iværksætterånd, navnlig for små og mellemstore virksomheder).

Europa-Parlamentet vedtog i december 2001 beslutningen om Kommissionens anden årsrapport om vækst- og beskæftigelsesinitiativet på basis af en betænkning (A5-0422/2001), som blev forelagt i november 2001 af Philip Bushill-Matthews, ordfører for Europa-Parlamentets "Udvalg om Beskæftigelse og Sociale Anliggender".

Revisionsretten gennemførte i 2001 en revision af de finansielle instrumenter, der forvaltes af EIF; det vil sige ETF-iværksætterfaciliteten og SMV-garantifaciliteten. Der blev fremsendt sektorbreve til kommissær Solbes henholdsvis den 10. juli 2001 og den 25. januar 2002. Kommissionen har allerede truffet en række foranstaltninger for at løse de problemer, som

¹ Dette beløb inkluderer initiativets oprindelige budgetbevillinger på 418,56 mio. EUR plus renter og andre indtægter på i alt 25,15 mio. EUR.

blev afdækket ved revisionen, inden for rammerne af de nye særlige aftaler, der blev indgået mellem Kommissionen og EIF med det formål at gennemføre Rådets beslutning om det flerårige program.

2. ETF-IVÆRKSÆTTERFACILITETEN

2.1. Beskrivelse af faciliteten

Formålet med ETF-iværksætterfaciliteten er at forbedre innovative SMV'ers adgang til risikokapital under stiftelsen og i opstartsfasen.

EIF investerer i specialiserede venturekapitalfonde, der er etableret specifikt med det formål at skaffe SMV'er egenkapital eller andre former for risikokapital. Fondene under denne ordning er mindre eller nyetablerede; det gælder navnlig dem, der opererer på regionalt plan, fokuserer på særlige brancher eller teknologier og finansierer udnyttelsen af resultaterne af forskning og udvikling.

Investeringerne sker på lige fod med andre ejerandelsinvestorer og skal udgøre mellem 10 % og 25 % af venturekapitalfondens samlede kapital – op til et loft på 10 mio. EUR.

For at sikre EIF en vis fleksibilitet i dens valg af fonde og ikke udelukke i øvrigt velkvalificerede ansøgere tillader facilitetens investeringspolitik venturekapitalfondene at stille en lille procentdel af deres kapital til rådighed for investeringer i tredjelande. I de tilfælde, hvor venturekapitalfonden planlægger at investere i sådanne ikke-støtteberettigede områder, reduceres EIF's deltagelse i venturekapitalfondene med en tilsvarende procentdel af sådanne planlagte investeringer.

EIF gennemgår fondenes forslag ud fra kriterier som f.eks. størrelse, graden af involvering fra den private sektors side, investeringsstrategi, målmarked, transaktionsflow, foreslåede vilkår, forventede afkastningsgrad, administratorteamet, som arbejder på projektet, og endelig i hvilket omfang EIF-investeringen i venturekapitalfonden forventes at have en katalysatoreffekt på mobiliseringen af kapital. Der lægges også vægt på at sikre, at programmet som helhed opretholder en afbalanceret geografisk fordeling på hele EU.

Når Kommissionen har godkendt venturekapitalfondens forslag til investeringer, indgår EIF kontrakter med fondsadministratorerne og venturekapitalfondens øvrige ejerandelsinvestorer. Derefter udbetaler EIF gradvis de beløb, den har forpligtet sig til, til venturekapitalfonden med henblik på investeringer i SMV'er.

2.2. Budgetsituationen

2.2.1. Oversigt

ETF-iværksætterfacilitetens budgetbevillinger udgjorde pr. 31. december 2001 168 mio. EUR. Hertil kommer, at i henhold til Rådets afgørelse 98/347/EF, bilag I, punkt 7, kan provenuet af gennemførte investeringer reinvesteres i løbet af reinvesteringsperioden², og renter, der er optjent på den særlige konto, skal lægges til facilitetens ressourcer. Disse to indtægtskilder skal derfor lægges til budgetbevillingerne.

² Ifølge disse bestemmelser svarer reinvesteringsperioden til de første fire år af facilitetens levetid. Reinvesteringsperioden kan forlænges med op til tre år, forudsat at der foreligger en tilfredsstillende evaluering af faciliteten 48 måneder efter dens indførelse.

Dette samlede budget skal dække alle facilitetens udgifter, herunder investeringer i venturekapitalfonde og facilitetens øvrige støtteberettigede udgifter. Nedenstående tabel viser fordelingen af budgetbevillinger, renter og andre indtægter samt anvendelsen af disse:

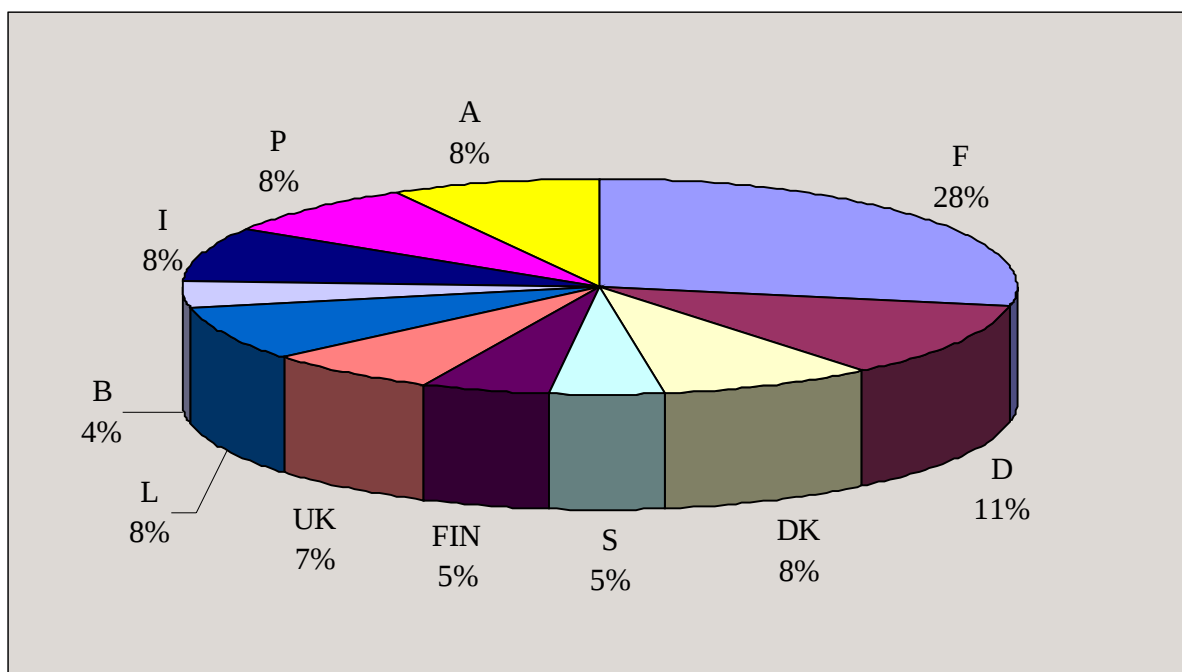
Tabel 2.1. Budgetdata

	(mio. EUR)
Indtægter	
Budgetbevillinger	168,00
Renter m.v.	19,93
I alt	187,93
Udnyttelse	
EIF-kontrakter med venturekapitalfonde	105,44
EIF-forpligtelser, der forventes at resultere i kontrakter	18,08
Maksimale EIF-gebyrer m.v.	14,78
Disponible budgetmidler, for hvilke der forventes indgået forpligtelser	49,63
I alt	187,93

2.2.2. Geografisk fordeling

EIF modtager en støt strøm af forespørgsler fra potentielle fondsadministratorer og sponsorer i hele EU. Ved udgangen af 2001 godkendte EIF og Kommissionens tjenestegrene efter omhyggelig analyse forslag om investeringer i 23 venturekapitalfonde svarende til et beløb på i alt 165 mio. EUR. Der er indgået 16 kontrakter med EIF, og en enkelt kontrakt er stadig under behandling. Med hensyn til de resterende 6 kontrakter endte de endelige forhandlinger med et negativt resultat. De samlede forpligtelser over for disse 17 venturekapitalfonde udgjorde 123,5 mio. EUR, og der forventedes på denne baggrund mobiliseret en samlet finansieringsmasse på 602 mio. EUR.

Nedenstående figur viser forpligtelserne over for de 17 venturekapitalfonde efter land:

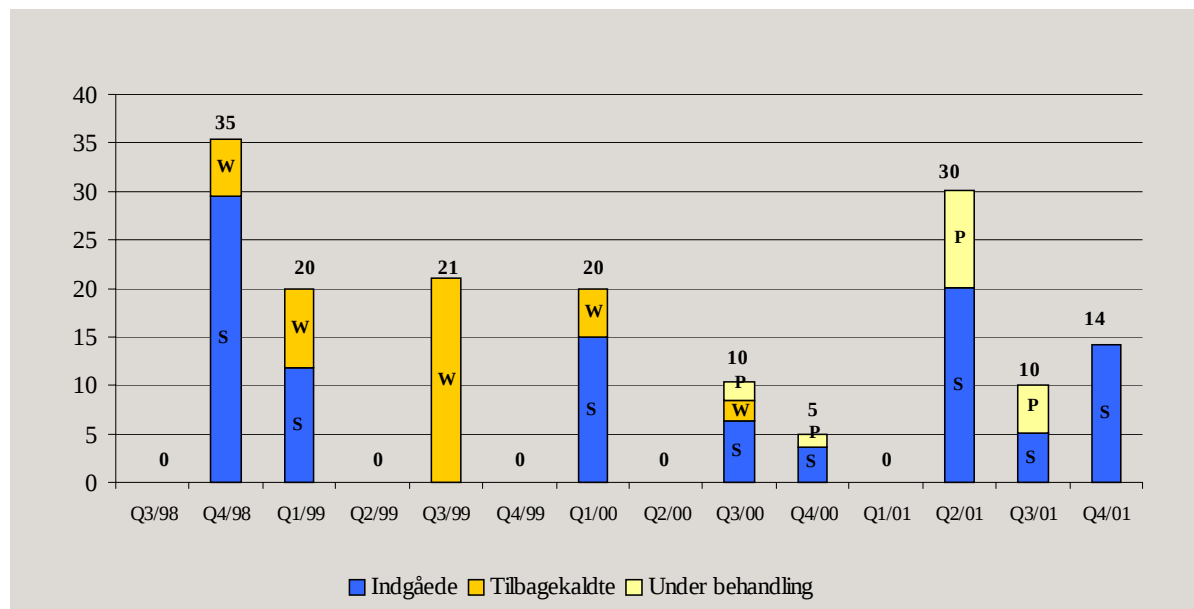
Figur 2.1. Venturekapitalfonde efter land

EIF har indgået kontrakter med 16 venturekapitalfonde for i alt 105,44 mio. EUR. Disse 16 fonde har mobiliseret i alt 457,5 mio. EUR. En kort beskrivelse af venturekapitalfondene, som har indgået kontrakter med EIF, er vedføjet som bilag (bilag 1). Forskellen mellem forpligtelsen og kontraktbeløbet forklares ved, at en fond blev godkendt inden 31. december 2001, mens kontrakten endnu ikke er undertegnet, og ved potentielle yderligere kontraktindgåelser for tre andre fonde. Den fond, for hvilken kontrakten endnu ikke er undertegnet, er hjemmehørende i Østrig, og EIF forventer at undertegne den i de kommende måneder.

Da de endelige investeringsvilkår, som venturekapitalfondsadministratorerne havde foreslået, ikke opfyldte ETF-iværksætterfacilitetens støttekriterier (f.eks. blev andre investorer tilbudt gunstige vilkår, administrationsgebyrerne var ikke beregnet i overensstemmelse med markedspraksis, eller fonden var overtegnet), var det umuligt for EIF at indgå kontrakter med de 6 resterende ovennævnte venturekapitalfonde. I et tilfælde lykkedes det venturekapitalfonden at finde tilstrækkelige midler på markedet, efter at EIF havde tilkendegivet sin vilje til at foretage en investering. Dette viser, hvorledes EIF undertiden optræder som katalysator uden i sidste ende at skulle investere fællesskabsmidler, som derfor kunne spares til investeringer med højere risiko, der sikrer fællesskabsbidraget en større additionalitet.

2.2.3. Forpligtelser

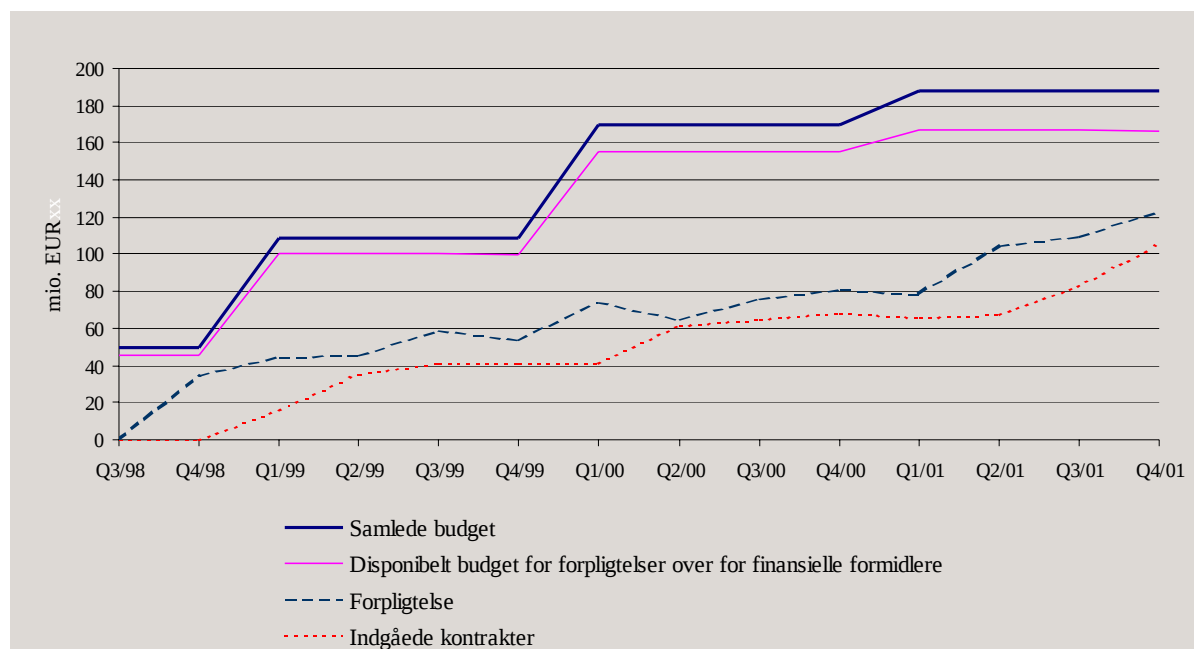
Nedenstående graf viser de kvartårlige godkendelser af investeringer i venturekapitalfonde. Efter omstruktureringen af EIF i 2000 øgedes aktiviteten kraftigt i 2001. Selv om denne aktivitet er begrænset i absolut forstand, skal den ses på baggrund af et hastigt forværret venturekapitalmarked og manglen på nye venturekapitalfonde på grund af investorernes utilbøjelighed til at investere på venturekapitalmarkedet. Dette bekræfter EIF's og ETF-iværksætterfacilitetens rolle med hensyn til at støtte venturekapitalmarkedet i Europa.

Figur 2.2. Kvartårlige godkendelser af investeringerne i venturekapitalfonde

Nedenstående graf viser den samlede udvikling i de samlede forpligtelser (det vil sige indgåede kontrakter plus dem, der stadig er under behandling, svarende til 123 mio. EUR ved udgangen af 2001) i sammenligning med de disponible ressourcer (188 mio. EUR ved udgangen af 2001).

Den viser også udviklingen i beløbene for de kontrakter, EIF har indgået med venturekapitalfonde (105 mio. EUR ved udgangen af 2001).

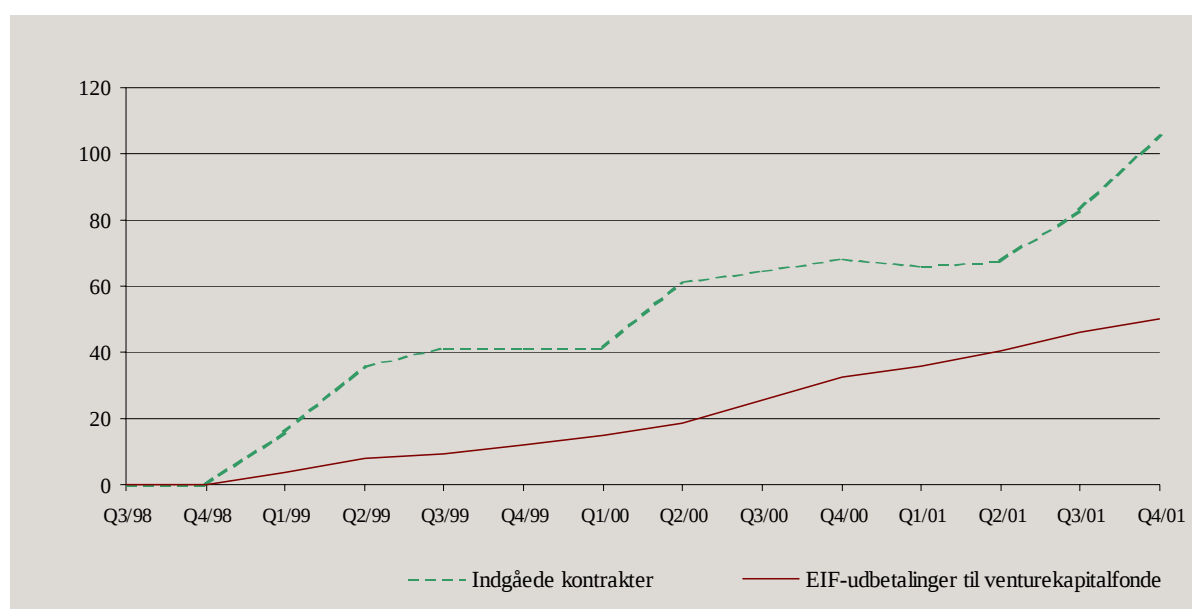
Figur 2.3. Samlede udvikling i transaktionerne

2.2.4. Udbetalinger

Pr. 31. december 2001 udgjorde de samlede udbetalinger til venturekapitalfonde 50 mio. EUR i sammenligning med 32 mio. EUR ved udgangen af 2000. Som følge af det højere tempo, hvad angår indgåelse af forpligtelser, udgør den samlede udbetalingsgrad nu 48 % af forpligtelserne.

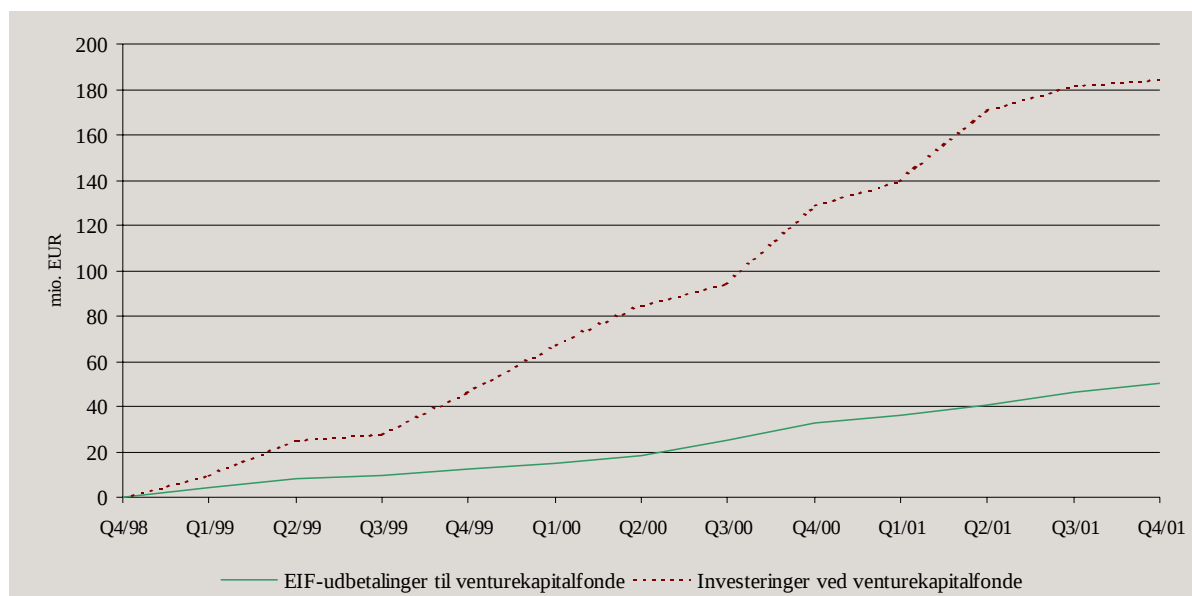
Det er værd at bemærke, at de første venturekapitalfonde, der indgik en kontrakt med EIF i 1999 under ETF-iværksætterfaciliteten, udviser en gennemsnitlig udbetalingsgrad på 79 %. I betragtning af at den gennemsnitlige investeringsperiode for disse venturekapitalfonde er 4-5 år, kan udbetalingsgraden betragtes som ganske tilfredsstillende.

Følgende graf viser udviklingen i EIF's udbetalinger til venturekapitalfonde pr. 31. december 2001 i sammenligning med kontraktbeløbene. EIF's udbetalinger sker parallelt med udbetalingerne fra samtlige øvrige investorer i venturekapitalfondene i forhold til deres investeringsforpligtelser. Udbetalingerne anvendes af venturekapitalfondene til deres investeringer i SMV'er.

Figur 2.4. Udbetalinger til venturekapitalfonde

Nedenstående graf viser de investeringer, venturekapitalfonde foretog i de støttemodtagende SMV'er i sammenligning med EIF-udbetalingerne til venturekapitalfonde. Ved udgangen af 2001 var forholdet mellem facilitetens bidrag og venturekapitalfondenes investeringer 1:4. Under hensyntagen til at venturekapitalfonde har mobiliseret i alt 457,5 mio. EUR, viser følgende graf, at ca. halvdelen af disse venturekapitalfondes kapital stadig mangler at blive investeret i nye SMV'er eller anvendt til opfølgende investeringer i SMV'er, der allerede indgår i deres portefølje.

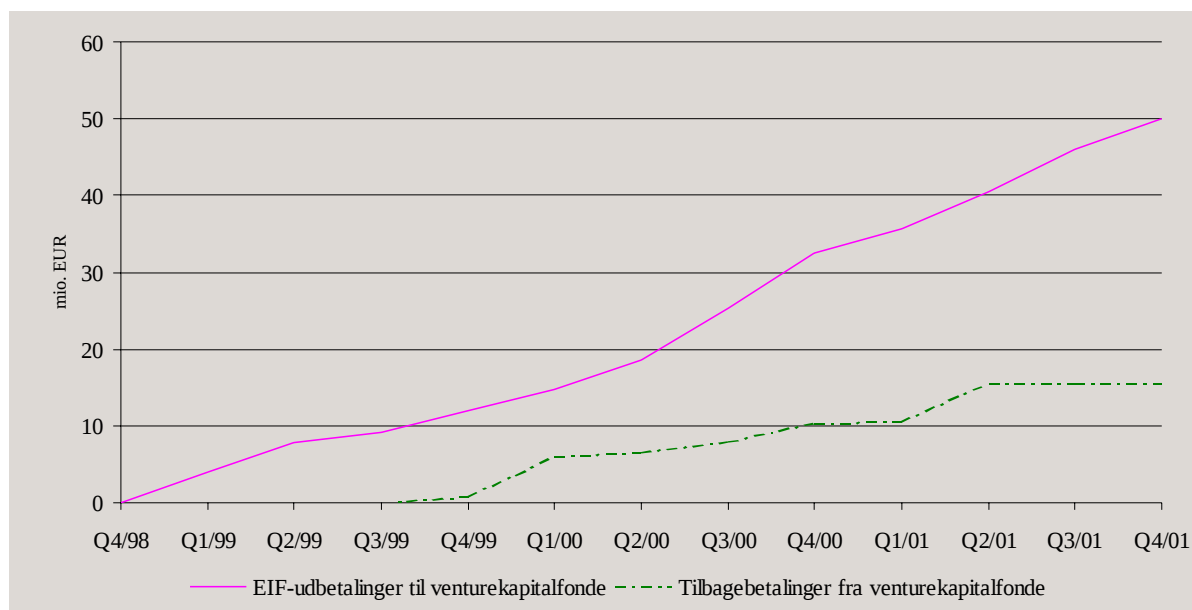

Figur 2.5. Venturekapitalfondenenes investeringer i støttemodtagende SMV'er

2.2.5. Tilbagebetalinger ved venturekapitalfonde

Visse venturekapitalfonde under ETF-iværksætterfaciliteten har påbegyndt tilbagebetalingen til EIF efter salget af deres kapitalandele i en række driftige SMV'er. Nedenstående punkt 2.4. indeholder nærmere oplysninger om de virksomheder, der er omfattet af disse tilbagebetalinger.

I 2001 tilbagebetalte venturekapitalfondene i alt 5,3 mio. EUR til facilitetens særlige konto – i forhold til 9,6 mio. EUR i 2000 og 0,7 mio. EUR i 1999 – hvilket giver EIF mulighed for at gennemføre nye investeringer, jf. Rådets afgørelse (se punkt 2.2.1.). Det er værd at bemærke, at de samlede tilbagebetalinger pr. 31. december 2001 (15,6 mio. EUR) allerede dækker de gebyrer, som EIF højst skal svare for forvaltningen af faciliteten.

Figur 2.6. Tilbagebetalinger ved venturekapitalfonde

Afmatningen på markederne siden udgangen af 2000, som blev yderligere forstærket af begivenhederne den 11. september 2001, har sat sine spor. Afhændelser er således blevet forsinket som følge af manglen på potentielle købere og de dårlige udsigter for offentligt udlagte førstegangsemissioner, mens en mere selektiv politik for investering i virksomheder, der er i opstartsfasen, har givet en række nyetablerede virksomheder, der allerede indgik i porteføljerne, finansielle problemer.

2.2.6. Regnskaber

Regnskabsopgørelsen for faciliteten er indeholdt i bilag 6.

2.3. Finansielle formidlere

De fleste venturekapitalfonde, der har indgået kontrakter med EIF, har et nationalt – eller regionalt – virkefelt; nogle har endog mulighed for at foretage investeringer på fælleseuropæisk plan. De sigter primært mod investeringer i opstartsfasen på højteknologiområder, som f.eks. informations- og kommunikationsteknologi, internettet, sundhed og biovidenskab. Dette falder i tråd med ETF-iværksætterfacilitetens investeringspolitik.

En kort beskrivelse af de venturekapitalfonde, der har indgået kontrakter med EIF, er vedføjet som bilag (bilag 1).

Det er værd at nævne, at der stadig findes fire EU-lande, som ikke er omfattet af ETF-iværksætterfaciliteten, nemlig Grækenland, Irland, Nederlandene og Spanien. Bortset fra Nederlandene er der tale om lande, hvor venturekapitalmarkedet, specielt hvad angår seed- og opstartsfasen, er mindst udviklet. I Nederlandene findes der ikke særlig mange nye team, som opererer på markedet for startkapital, og hovedparten af de eksisterende venturekapitalfonde fører en pragmatisk politik, som går ud på at diversificere investeringsfaserne for at sprede risikoen. I løbet af de seneste måneder er man dog i færd med at behandle et stigende antal forslag fra disse lande, og der er iværksat særlige operationelle bestræbelser på at fremme transaktionerne i lande, hvor der indtil videre ikke er gjort brug af ETF-iværksætterfaciliteten³.

³ I Spanien godkendtes der to transaktioner i 2002. I Grækenland, Irland og Nederlandene er der taget kontakter med henblik på forberedelsen af transaktioner senere i 2002. Med disse potentielle investeringer vil den geografiske dækning være fuldstændig.

2.4. Støttemodtagende SMV'er

Venturekapitalfondene havde pr. 31. december 2001 investeret i 179 SMV'er. Det samlede investerede beløb udgør 184,6 mio. EUR, hvilket svarer til en gennemsnitlig investering på 1,03 mio. EUR pr. virksomhed. Dette falder i tråd med statistikkerne i EVCA's årbog 2001, ifølge hvilke den gennemsnitlige investering i 2000 i virksomheder i seedfasen udgør 0,98 mio. EUR, mens den gennemsnitlige investering i virksomheder i opstartsfasen udgør 1,52 mio. EUR.

Fordelingen efter land er som følger:

Tabel 2.2. Støttemodtagende SMV'er efter land

Land	Antal støttemodtagende SMV'er	Investerede beløb (mio. EUR)	Gennemsnitlige investering (mio. EUR)
Belgien	3	1,4	0,5
Danmark	1	1,9	1,9
Finland	13	6,2	0,5
Frankrig	95	88,8	0,9
Tyskland	34	36,9	1,1
Luxembourg	3	4,3	1,4
Nederlandene	1	0,9	0,9
Sverige	10	17,1	1,7
Forenede Kongerige	11	15,4	1,4
Tredjelande (*)	8	11,7	1,5
I alt	179	184,6	1,03

(*) USA, Canada, Israel og Schweiz (se punkt 2.1.)

Af de 179 virksomheder indgår 159 stadig i venturekapitalfondenes porteføljer, og der er gennemført 20 investeringer. Af disse er 15 solgt, og 5 er afskrevet. Nedenstående tabel indeholder nærmere detaljer om disse 20 investeringer.

Tabel 2.3. Gennemførte investeringer

	Investeringer	Omkostninger (mio. EUR)	Endelig værdi (mio. EUR)	Gevinst/Tab (mio. EUR)	Gevinst/Tab (%)
Afskrevet	5	5,5	0,5	(5,0)	-91 %
Solgt	15	14,6	81,6	67,0	459 %
I alt	20	20,1	82,1	62,0	308 %
ETF-iværksætterandel		4,3	17,8	13,5	314 %

Hvad angår de gennemførte investeringer, er disse fire gange så meget værd som den oprindelig investerede kapital. Det kan ikke forventes, at disse resultater kan ekstrapoleres til de ikke-gennemførte investeringer.

ETF-iværksætterandelen tilbagebetales til facilitetens særlige konto efter fradrag af de administrationsgebyrer, som venturekapitalfondene har til gode (se punkt 2.2.5.).

Fordelingen af de 15 virksomheder efter ansatte på tidspunktet for investeringens gennemførelse (afhændelse) er som følger:

Tabel 2.4. Ansatte i støttemodtagende SMV'er, som er genstand for investeringer

Antal ansatte	Støttemodtagende SMV'er	
	Antal	%
≤ 5	1	6,7
6-10	1	6,7
11-50	8	53,3
>50	5	33,3
I alt	15	100

Fordelingen af de 20 SMV'er efter sektor er som følger:

Tabel 2.5. Støttemodtagende SMV'er, som er genstand for investeringer, efter erhvervssektor

Erhvervssektor	Solgt	Afskrevet	I alt
Edb-relateret	9	5	14
Bioteknologi	1	-	1
Medicinalvarer/sundhed	3	-	3
Kommunikation	2	-	2
I alt	15	5	20

Fordelingen af de 159 SMV'er, der i øjeblikket indgår i venturekapitalfondenes porteføljer, efter ansatte er ved udgangen af 2001 som følger:

Tabel 2.6. *Ansatte i støttemodtagende SMV'er, som indgår i porteføljerne*

Antal ansatte	Støttemodtagende SMV'er	
	Antal	%
≤ 5	19	11,9
6-10	22	13,8
11-50	93	58,5
>50	25	15,7
I alt	159	100

Fordelingen af de 159 SMV'er efter branche er som følger:

Tabel 2.7. *Støttemodtagende SMV'er, som indgår i porteføljerne, efter erhvervssektor*

Erhvervsaktivitet	Antal støttemodtagende SMV'er
Edb-relateret	74
Bioteknologi	25
Medicinalvarer/sundhed	18
Forbrugerrelateret	13
Elektronik i øvrigt	12
Kommunikation	11
Andre tjenester	4
Finansielle tjenester	1
Industrielle produkter og tjenester	1
I alt	159

SMV'er på højteknologiområdet udgør 88 % af det samlede antal SMV'er, som i øjeblikket indgår i venturekapitalfondenes porteføljer, idet virksomheder, der opererer inden for informationsteknologi (edb- og andre elektronikrelaterede brancher), tegner sig for over 50 %.

2.5. Beskæftigelse

Ifølge venturekapitalfondene var der i alt 6.079 ansatte ved udgangen af 2001 i 159 investendvirksomheder, for hvilke der forelå data om antallet af ansatte. Af disse var 5.225 beskæftiget i virksomheder, der var genstand for en investering inden udgangen af 2000; ifølge den kumulative opgørelse af ansatte ved udgangen af 2000 var tallet 4.367. Dette udgør en årlig vækst på 20 %.

Ifølge resultaterne af den årlige rundspørge, som blev gennemført medio 2001, kan de 100 berørte SMV'ers forventning, hvad jobskabelse angår, skematiseres som følger:

Tabel 2.8. *Beskæftigelseseffekten i støttemodtagende SMV'er*

	Antal ansatte	Gennemsnit pr. SMV	Årlige vækst i %
Nuværende situation	3.318	33	-
Forventede situation om 1 år	4.302	43	30
Forventede situation om 2 år (*)	5.881	59	37
Forventede situation om 5 år (**)	7.999	80	36

(*) Ca. 14 % af de adspurgte virksomheder var ude af stand til at fremlægge disse data. Det antages, at væksten i antallet af ansatte i disse virksomheder udgjorde 0 %.

(**) Ca. 37 % af de adspurgte virksomheder var ude af stand til at fremlægge disse data. Det antages, at væksten i antallet af ansatte i disse virksomheder udgjorde 0 %.

Bilag 2 indeholder nærmere detaljer.

3. JOINT EUROPEAN VENTURE (JEV)

3.1. Beskrivelse af programmet

JEV-programmet sigter mod at fremme oprettelsen af joint ventures mellem europæiske SMV'er i Det Europæiske Økonomiske Område⁴ og dermed hjælpe dem med at drage fordele af de muligheder, det indre marked giver.

Det er hensigten, at bidraget skal dække nogle af udgifterne i forbindelse med oprettelsen af et joint venture. Beløbet (maks. 100.000 EUR pr. projekt) og de vilkår, på hvilke bidraget ydes, er som følger:

- Den første del af bidraget dækker op til 50 % af de støtteberettigede udgifter med et loft på 50.000 EUR.

De støtteberettigede udgifter vedrører europæiske SMV'ers udformning og oprettelse af et tværnationalt joint venture. Disse udgifter inkluderer udgifter til markedsundersøgelse, udarbejdelse af de retlige rammer og forretningsplan, miljøkonsekvensanalyse og enhver anden udgift, som er væsentlig for oprettelsen af det pågældende joint venture.

- Den anden del af bidraget dækker op til 10 % af den samlede investering.

Hertil kommer, at JEV støtter foranstaltninger, der fremmer programmet (erhvervsfremmefaciliteten): Det maksimale støttebeløb under erhvervsfremmefaciliteten udgør 10.000 EUR til erhvervsfremmemateriale og 20.000 EUR til arrangementer, som tjener til at befordre samarbejdet. Støtten skal udgøre 50 % af alle støtteberettigede udgifter og tage form af et tilskud. Finansielle formidlere, europæiske, nationale eller regionale sammenslutninger af SMV'er, handelskamre, euro-info-centre, erhvervsfremme- og innovationscentre og enhver anden ikke-udbyttegivende institution i EU-landene, som f.eks. handels- og industrisammenslutninger, offentlige styrelser og andre organer, som fremmer investeringer, der er støtteberettigede under JEV-programmet, kan ansøge om et bidrag under JEV-erhvervsfremmefaciliteten.

Kommissionen afbrød i efteråret 2001 støtten til erhvervsfremmefaciliteten, da JEV-programmet undergik en analyse og en intern evaluering.

3.2. Budgetsituationen

3.2.1. Oversigt

Budgetbevillingerne til JEV-programmet udgjorde i alt 57 mio. EUR inklusive 5 mio. EUR, som blev allokeret til JEV-pilotaktionen i 1997.

3.2.2. Geografisk fordeling

Da JEV-projekterne pr. definition er tværnationale, er den geografiske fordeling af budgetbevillingerne efter medlemsstat ikke relevant. Derfor behandles den geografiske fordeling i forbindelse med analysen af projekterne under nedenstående punkt 3.4.

⁴ Det Blandede EØS-Udvalgs afgørelse nr. 72/1999 af 15. juni 1999.

3.2.3. Forpligtelser

Kommissionens tjenestegrene havde ved udgangen af 2001 givet tilsagn om 10,9 mio. EUR af de disponible budgetmidler til endelige støttemodtagende SMV'er.

3.2.4. Udbetalinger

Pr. 31. december 2001 beløb de samlede udbetalinger til støttemodtagende SMV'er sig til 1,3 mio. EUR

3.2.5. Regnskaber

Regnskabsopgørelsen for programmet er indeholdt i bilag 6.

3.3. Finansielle formidlere

JEV-programmet implementeres gennem et netværk af finansielle institutioner. Dette netværk, der blev etableret efter en indkaldelse af interessetilkendegivelser (EFT S 42 af 28.2.1998), omfattede pr. 31. december 2001 71 finansielle formidlere i sammenligning med 85 året før. En udtømmende liste over disse finansielle formidlere er vedføjet som bilag (bilag 3).

Nedenstående tabel indeholder en oversigt over finansielle formidlere efter land:

Tabel 3.1. Finansielle formidlere efter land

Land	Antal finansielle formidlere
Østrig	7
Belgien	6
Danmark	2
Finland	1
Frankrig	7
Tyskland	10
Grækenland	2
Irland	1
Italien	19
Luxembourg	3
Norge	1
Portugal	2
Spanien	8
Sverige	1
Forenede Kongerige	1
I alt	71

En SMV, der ønsker at indsende en ansøgning under denne ordning, skal kontakte en af de finansielle formidlere i netværket. Formidleren har til opgave at bedømme ansøgningen og sende den videre til Kommissionens tjenestegrene. Disse vil da kontrollere, om ansøgningen opfylder kravene om modtagelse af støtte, og vurdere den eventuelle beskæftigelseseffekt.

Af de 71 finansielle formidlere, som stadig er repræsenteret i netværket, har ca. en tredjedel aldrig indgivet ansøgning om støtte til et jointventureprojekt. Af de aktive finansielle formidlere tegnede en fjerdedel sig for over trefjerdedele af jointventureprojekterne.

3.4. Analyse af projekterne

Siden starten i 1998 og indtil den 31. december 2001 havde Kommissionens tjenestegrene efter de finansielle formidlers nøje vurdering af potentielle projekter modtaget 243 projekter, hvoraf 175 blev godkendt. Af disse var 54 erhvervsfremmeprojekter og 121 forberedende arbejder og investeringsprojekter. Nedenstående tabel viser udviklingen med hensyn til projekterne:

Tabel 3.2. Projektstatus

(Samlede tal)	Projekter			
	31.12.1998	31.12.1999	31.12.2000	31.12.2001
Modtagne projekter				
Joint venture-projekter	23	79	127	173
Erhvervsfremmefaciliteten	-	25	59	70
I alt	23	104	186	243
Godkendte projekter				
Joint venture-projekter	11	53	83	121
Erhvervsfremmefaciliteten	-	12	46	54
I alt	11	65	129	175
Afviste projekter	2	5	17	21
Tilbagekaldte projekter	2	9	25	26
Projekter under behandling ved årets udgang	8	25	15	21

JEV-programmets første år (1998) blev anvendt af Kommissionens tjenestegrene til at opbygge et netværk af finansielle formidlere og til at implementere ordningen. I programmets andet år modtog Kommissionen 104 projekter. I 2000 og 2001 lå antallet af nye ansøgninger på omtrent samme niveau som året før. Dette var lavere end forventet.

Indtil dato er ca. et ud af fem projekter blevet afvist af Kommissionen eller tilbagekaldt af den finansielle formidler. De fleste afvisninger skyldes manglende overensstemmelse med støttekriterierne eller en utilstrækkelig effekt, hvad angår iværksættelsen af nye økonomiske aktiviteter, som involverede investering og jobskabelse. Hovedparten af tilbagekaldelserne skyldes de administrative krav til behandlingen af sagsakterne og de heraf resulterende forsinkelser.

Nedenstående tabel viser de planlagte joint ventures' beliggenhed:

Tabel 3.3. Planlagte joint ventures efter land

	Planlagte joint ventures			
	1998-1999	2000	2001	I alt
Østrig	0	1	1	2
Belgien	7	1	2	10
Danmark	3	3	2	8
Finland	1	0	0	1
Frankrig	10	1	2	13
Tyskland	3	4	6	13
Grækenland	0	1	2	3
Irland	1	0	2	3
Italien	7	3	2	12
Luxembourg	1	0	1	2
Nederlandene	3	1	4	8
Norge	0	0	1	1
Portugal	5	3	4	12
Spanien	9	7	4	20
Sverige	1	2	2	5
Forenede Kongerige	2	2	3	7
Endnu ikke besluttet	0	1	0	1
I alt	53	30	38	121

Partnerne (hovedpartnere og andre), der var involveret i projekterne, fordeler sig som følger efter land:

Tabel 3.4. *Joint venture-partnere efter land*

	Partnere			
	1998-1999	2000	2001	I alt
Østrig	1	3	2	6
Belgien	14	5	4	23
Danmark	7	5	11	23
Finland	1	2	2	1
Frankrig	22	5	3	30
Tyskland	11	6	12	29
Grækenland	0	1	2	3
Irland	1	2	2	5
Italien	11	7	8	26
Luxembourg	1	0	1	2
Nederlandene	6	7	7	20
Norge	0	0	3	3
Portugal	8	3	5	16
Spanien	13	11	4	28
Sverige	3	3	4	10
Forenede Kongerige	16	5	9	30
Andre	0	3	0	3
I alt	115	66	77	258⁵

Antallet af planlagte joint ventures efter branche er som følger:

⁵ Et mindretal af projekter tæller mere end to partnere.

Tabel 3.5. Planlagte joint ventures efter erhvervssektor

	Planlagte joint ventures			
	1998-1999	2000	2001	I alt
Multimedier, software, audiovisuelle medier	2	0	5	7
Marketing og markedsføring	7	6	4	17
Fremstillingsvirksomhed	3	11	9	23
Affaldsforvaltning	2	0	0	2
Bioteknologi	1	1	1	3
Transport, logistik	7	1	1	9
Informationsteknologi	15	5	3	23
Energi	2	2	4	8
Anlægsvirksomhed	4	0	1	5
Industri	5	0	2	7
Telekommunikation og databehandling	2	0	0	2
Andre tjenester	3	4	8	15
I alt	53	30	38	121

Af de 258 partner-SMV'er havde 53 % under 10 ansatte, mens 33 % havde mellem 10 og 49 ansatte.

Størrelsen af de SMV'er, der var involveret i de godkendte joint venture-projekter (indtil den 31. december 2001), er som følger:

Tabel 3.6. Ansatte i partner-SMV'er

Antal ansatte	Antal SMV'er (samlede tal)		
	31.12.1999	31.12.2000	31.12.2001
< 10	48	97	137
10-49	46	56	85
50-249	21	28	36
I alt	115	181	258

3.5. Beskæftigelse

Da der indtil videre kun er oprettet og indrapporteret 28 joint ventures (ifølge de 79 spørgeskemaer, SMV'erne har returneret), har beskæftigelseseffekten været begrænset.

Selv om det tegnede positivt i starten, havde Kommissionen kun modtaget fire ansøgninger om investeringstilskud ved udgangen af 2001. I de enkelte tilfælde var kun 20 % af den jobskabelse, der var forudset i de oprindelige ansøgningsskemaer, blevet realiseret. Man bør dog huske på, at de jobskabelsestal, der er anført i ansøgningen om tilskud, kun afspejler den aktuelle situation – etablering af og investering i et joint venture er ofte en langvarig proces, og det er muligt, at der skabes yderligere job, efterhånden som forretningerne udvikler sig. Der foreligger heller ingen oplysninger om, hvor mange job der eventuelt er skabt i partnervirksomhederne som følge af etableringen af joint ventures.

Langt størsteparten af de joint ventures, der indtil videre er etableret og indrapporteret, har valgt ikke at ansøge om investeringstilskuddet. Det er en almindelig opfattelse, at procedurerne er for langvarige og komplicerede. En anden grund til ikke at ansøge om investeringstilskuddet er, at de pågældende joint ventures kun har investeret begrænsede beløb i materielle aktiver, og at støtten på 10 % derfor ikke er blevet betragtet som tillokkende nok til at retfærdiggøre det administrative arbejde. Der er grund til at antage, at der også er skabt job i de joint ventures, som har besluttet ikke at ansøge om et investeringstilskud, men at dømmen efter de jobskabelsestal, som foreligger for de fire tilskud, der er ydet, er tallene formentlig forholdsvis begrænsede. Det faktiske jobskabelsestal vil først foreligge, når Kommissionen modtager de første rapporter fra de pågældende joint ventures, som disse skal fremlægge hvert femte år.

3.6. Udnyttelsen af JEV-programmet

Markedsefterspørgslen efter JEV har været meget lavere end oprindelig forventet. Delvis som svar på anmodninger fra SMV-interesseorganisationer blev programmet oprindelig udarbejdet for at supplere de (dengang) eksisterende joint ventureprogrammer: ECIP (Det Europæiske Fællesskabs investeringspartnere) og JOP (Joint Venture-programmet – Phare/Tacis), der dækkede henholdsvis ALAMEDSA- og CØEL/NIS-landene. ECIP blev afviklet ved udgangen af 1999 og JOP i løbet af 2000. En af følgerne af dette var, at en række finansielle formidlere, som havde tilbudt ECIP, JOP og JEV til deres SMV-kunder, neddrolede eller afsluttede deres aktiviteter, da JEV alene ikke gav dem nok projekter til, at det havde nogen mening at opretholde en særlig stab til dette formål. Det honorar, de finansielle formidlere modtog for at fremsende sagsakter, blev af mange anset for utilstrækkeligt, i betragtning af de administrative forpligtelser de finansielle formidlere påtog sig ved indgåelsen af rammeaftalen med Kommissionen.

Selv om logikken bag JEV-programmet blev betragtet som rigtig, viste det sig, at der i realiteten var en forholdsvis ringe efterspørgsel fra SMV'er efter støtte til etablering af tværnationale joint ventures i EU. Når det kom til stykket, foretrak SMV'er, der investerede i andre medlemsstater ofte at oprette datterselskaber frem for joint ventures eller at indtræde i løsere samarbejdsarrangementer uden at skulle oprette en ny juridisk person.

Udnyttelsen af programmet kan også have været påvirket af behovet for at indføre en stram kontrol ved behandlingen af ansøgninger for at sikre en sund finansiell styring og mindske risikoen for uregelmæssigheder mest muligt. Følgelig har sagsbehandlingen af ansøgningerne været længere end forventet, og programmet har tilsyneladende lidt under bureaukratisk inert. Men på den anden side har der heller ikke været nogen bekræftede tilfælde af svig.

I betragtning heraf vil Kommissionen fremsætte et forslag om JEV-programmets fremtid, når den inden længe fremlægger resultaterne af den globale evaluering af vækst- og beskæftigelsesinitiativet.

4. SMV-GARANTIFACILITETEN

4.1. Beskrivelse af faciliteten

Formålet med SMV-garantifaciliteten er at stimulere jobskabelsen ved at støtte SMV'ers investeringsaktiviteter i EU gennem bedre muligheder for lånefinansiering. Dette opnås ved at øge kapaciteten for de garantiordninger, der findes i medlemsstaterne, og relaterer til både nye og eksisterende porteføljer. Denne facilitet sikrer de finansielle formidlers eksisterende garantiprodukter flere garantier, giver et større antal små virksomheder adgang til kapital via et fyldigere udvalg af investeringer og stiller garanti for mere risikobetonede lån. Faciliteten dækker en del af de tab, der måtte opstå i forbindelse med garantierne op til en på forhånd fastsat beløbsgrænse. Faciliteten forvaltes af Den Europæiske Investeringsfond (EIF) på forvaltningsbasis. Den står for kontakterne med de finansielle institutioner, der er interesseret i at deltage i faciliteten, evaluerer og fremsender de udvalgte forslag til Kommissionens tjenestegrene med henblik på godkendelse af støtten. Et passende samarbejde med medlemsstaterne sikres gennem kontakter mellem EIF og de nationale myndigheder.

SMV-garantifaciliteten giver forrang til virksomheder, der har under 100 ansatte. Der lægges navnlig vægt på at finansiere SMV'ernes immaterielle aktiver. De finansielle formidlere praktiserer muligvis strammere kriterier for støtten til SMV afhængig af deres særlige garanti- eller låneprodukter. Under alle omstændigheder har de udvalgte finansielle formidlere det fulde ansvar for godkendelsesprocessen, hvad angår de endelige støttemodtagende SMV.

4.2. Budgetsituationen

4.2.1. Oversigt

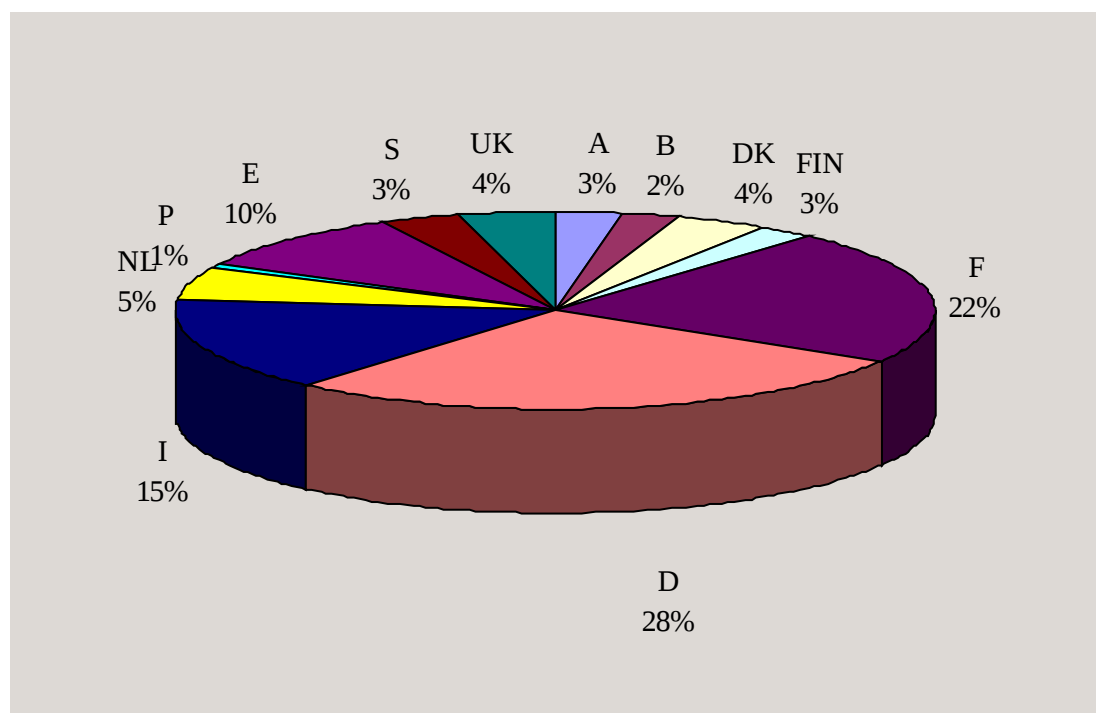
Pr. 31. december 2001 udgjorde budgetbevillingerne til SMV-garantifaciliteten 198,56 mio. EUR. I henhold til Rådets afgørelse 98/347/EF, bilag III, punkt 7, skal renter, der er optjent på den særlige konto, desuden lægges til facilitetens ressourcer. Dette samlede budget skal da dække alle facilitetens udgifter, inklusive EIF's tab på garantier og andre støtteberettigede omkostninger eller udgifter under faciliteten. Nedenstående tabel viser budgettets fordeling, de relevante indtægter og udgifter:

Tabel 4.1. Budgetdata

	(Mio. EUR)
Indtægter	
Budgetbevillinger	198,56
Renter m.v.	5,22
I alt	203,78
Udnyttelse	
EIF-forpligtelser over for finansielle formidlere	165,35
Maksimalt EIF-gebyrer m.v.	17,63
Disponible budgetmidler, for hvilke der forventes indgået forpligtelser	20,8
I alt	203,78

4.2.2. Geografisk fordeling

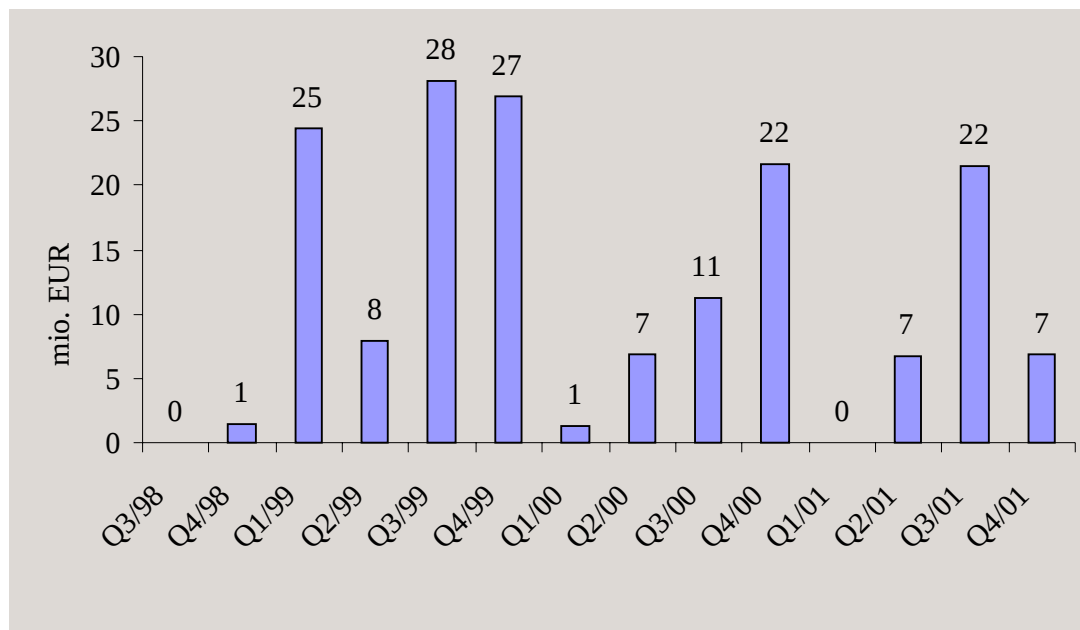
EIF havde ved udgangen af 2001 givet tilsagn om 165,4 mio. EUR af de disponible budgetmidler. Den geografiske fordeling af disse forpligtelser er som følger:

Figur 4.1. Finansielle formidlere efter land

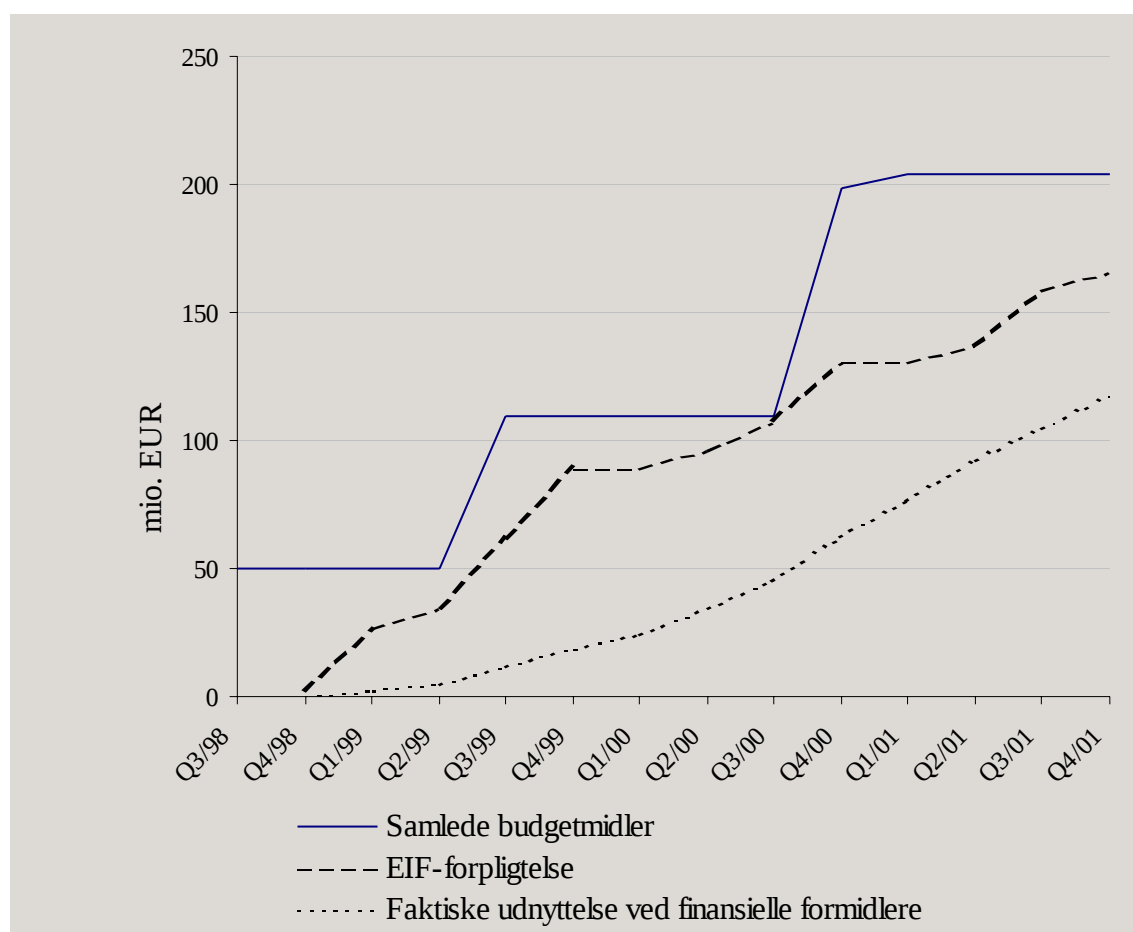
4.2.3. Forpligtelser

De kvartårlige EIF-forpligtelser over for finansielle formidlere fremgår af nedenstående graf:

Figur 4.2. Kvartårlige EIF-forpligtelser over for finansielle formidlere

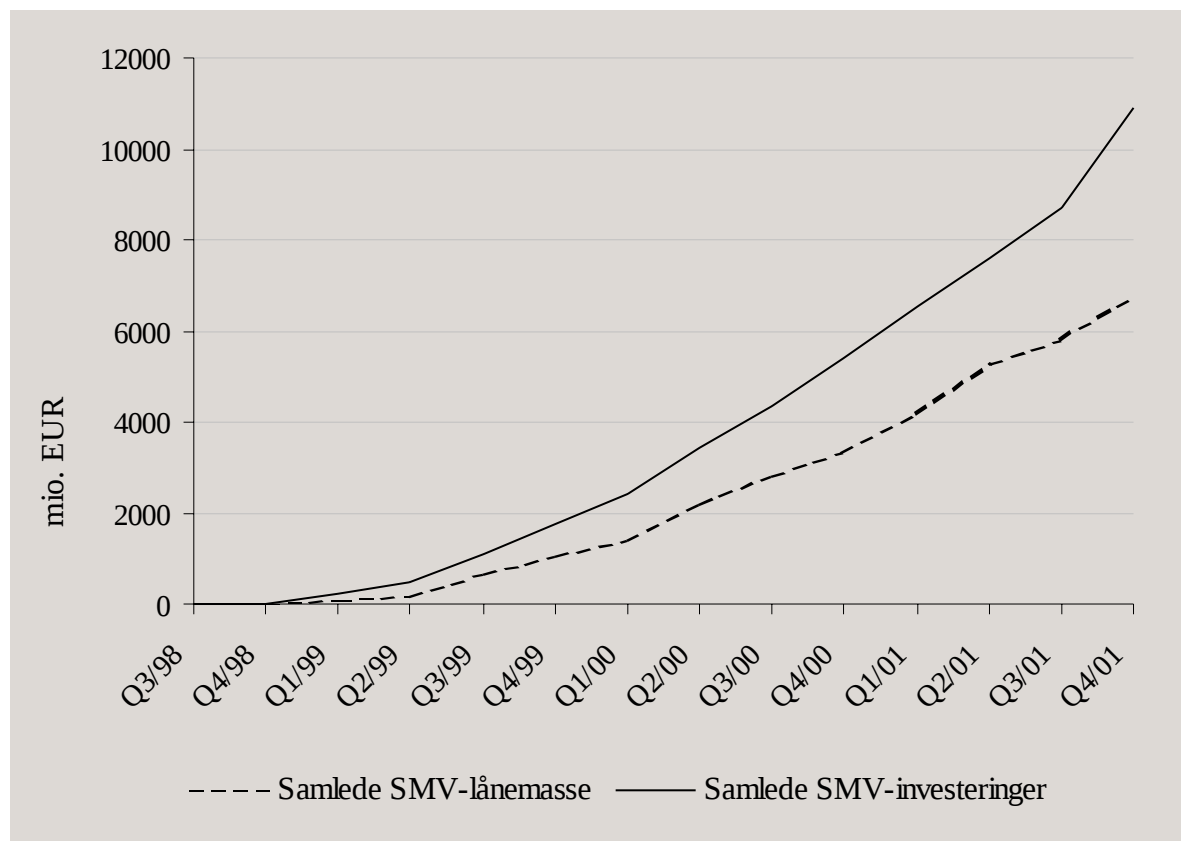
Nedenstående graf viser udvikling i EIF-forpligtelserne (165,4 mio. EUR pr. 31. december 2001) i forhold til det samlede disponible budget (203,78 mio. EUR pr. 31. december 2001). Det skal bemærkes, at de optjente renter blev føjet til budgetforpligtelserne i 2001. Grafen viser desuden den faktiske udnyttelse af budgetmidlerne ved de finansielle formidlere.

Figur 4.3. Samlede udvikling i transaktionerne

Garantiordninger har generelt en stor løftestangseffekt. Pr. 31. december 2001 udgjorde de samlede lån til SMV'er under faciliteten i alt 6,8 mia. EUR. Samtidig udgjorde den faktiske udnyttelse af budgetmidlerne ved de finansielle formidlere 117 mio. EUR, hvilket gav en løftestangseffekt på 58. Ifølge de finansielle formidlers prognoser vil der blive ydet lån for over 7,9 mia. EUR på basis af forpligtelserne på 165,4 mio. EUR.

Nedenstående graf viser udviklingen i lånene til SMV'er og de tilsvarende beløb, som de støttemodtagende SMV'er indtil videre har investeret:

Figur 4.4. Lån ydet til SMV'er og tilsvarende investeringer

Det er værd at bemærke, at de første finansielle formidlere, der indgik kontrakt med EIF (enten i sidste kvartal af 1998 eller i første kvartal af 1999), allerede har anvendt deres samlede garantiporteføljer fuldt ud. Som følge af den hurtige implementering af faciliteten indgik EIF i 2001 yderligere forpligtelser med 12 formidlere.

4.2.4. Udbetalinger til dækning af tab

EIF's andel, hvad angår misligholdte lån beløber sig til i alt 7,2 mio. EUR for 2001 (0,4 mio. EUR i 2000). Dette udgør 4,4 % af EIF's samlede forpligtelser på 165,4 mio. EUR. Følgende tabel viser de finansielle formidlere, der anmodede om iværksættelse af garantier i 2001. Den viser også, hvor stor en andel udbetalingerne til dækning af tab udgør i forhold til EIF-forpligtelsen over for hver af disse formidlere:

Tabel 4.2. Iværksatte garantier i 2001 i % af EIF's forpligtelser

Formidler	Iværksatte garantier (%)
Deutsche Ausgleichsbank (D)	12,2
Bürges (A)	1,7
Almi (S)	17,6
Cersa (E)	0,1
BBMKB (NL)	8,9
Artigiancredit Lombardia (I)	0,6
Eurofidi (I)	0,6
Artigiancredit Emilia Romagna (I)	2,0
Federfidi Lombarda (I)	1,4
I alt	4,4

Det skal bemærkes, at iværksættelse af garantierne følger den dækkede porteføljes særlige risikokendetegn; det vil sige, at nyetablerede virksomheder har en højere misligholdelsesgrad end "normale" SMV'er, og at misligholdelsen normalt indfinder sig i en tidlig fase. Hertil kommer, at EIF's garanti afspejler arten af den garanti, formidleren stiller (f.eks. første tab, resttab). Den periodemæssige forskydning mellem tildelingen af lånet og garantiens iværksættelse afspejler transaktionens struktur og antallet af involverede institutioner.

4.2.5. Regnskaber

Regnskabsopgørelsen for faciliteten er vedføjet som bilag (bilag 6).

4.3. Finansielle formidlere

EIF har indgået kontrakter med 23 finansielle formidlere i 12 lande. I 2001 blev der indgået kontrakter med 2 nye formidlere, og 12 eksisterende kontrakter blev ændret. Der er lande, hvor der ikke findes garantiordninger, og/eller hvor offentlighedens interesse for faciliteten var lav. I disse lande har EIF forsøgt at finde private organisationer for at tilbyde støtte i form af garantier til SMV'er i alle medlemsstater.

Det er værd at bemærke, at tre EU-lande endnu ikke er dækket af SMV-garantifaciliteten, nemlig Grækenland, Irland og Luxembourg⁶.

Mod slutningen af 2001 neddrog hovedparten af formidlerne deres udlånsaktiviteter på grund af den høje risiko, lånene til SMV'er frembød, og den økonomiske afmatning. Derfor faldt antallet af yderligere garantier, som blev indføjet i SMV-garantifacilitetporteføljerne, i løbet af det sidste kvartal af 2001.

EIF kan ifølge forvaltningsaftalen pålægge finansielle formidlere forpligtelsesgebyrer, hvis de ikke opfylder de årlige mål. Dette system blev indført for at fremme facilitetens implementeringsfase. Der blev i 2001 ikke opkrævet nogen forpligtelsesgebyrer, hvad angår Confidi Sardegna i Italien.

Under hensyntagen til den aktuelle økonomiske situation og det forhold, at facilitetens implementeringsfase under vækst- og beskæftigelsesinitiativet nærmer sig sin afslutning, foreslog EIF et generelt afkald på forpligtelsesgebyrerne, for så vidt angår 2001. Kommissionens tjenestegrene behandler i øjeblikket dette forslag.

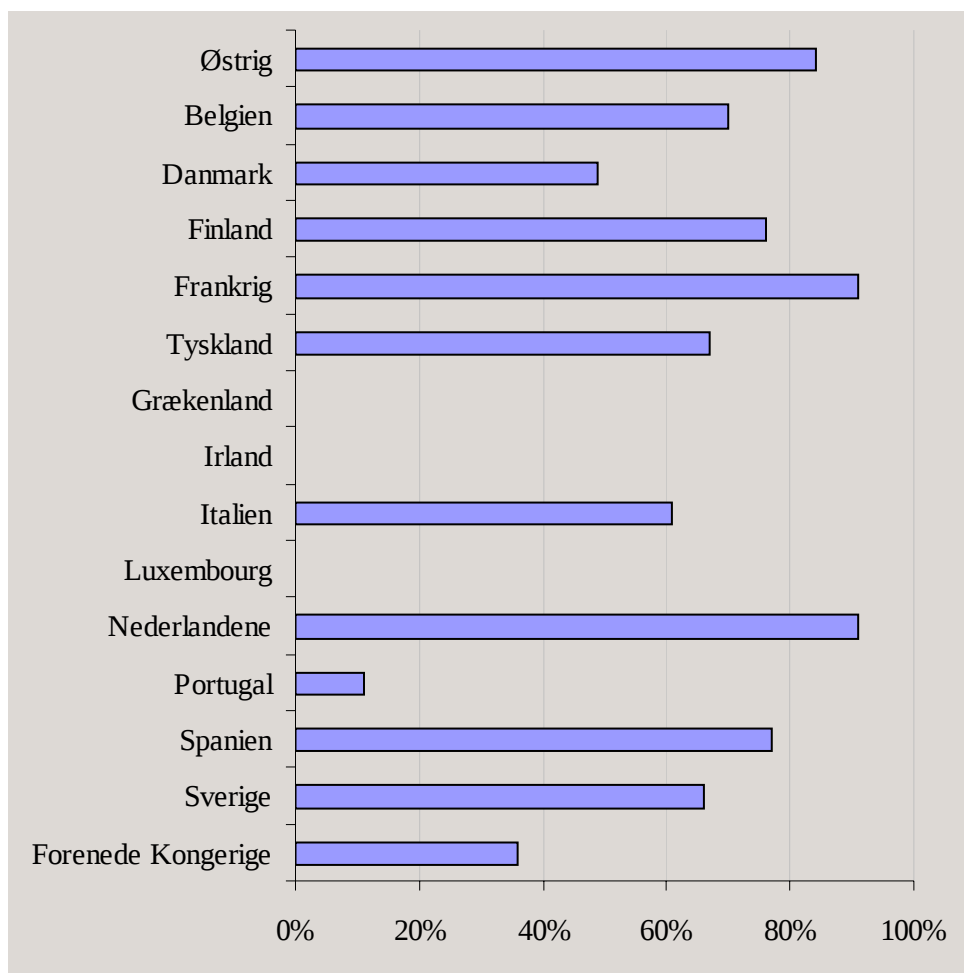
Den følgende graf viser udnyttelsen af EIF-forpligtelserne efter land pr. 31. december 2001. Udnyttelsen er beregnet som det samlede beløb af de garantier, der indgår i hver enkelt formidlers individuelle SMV-garantifacilitetsportefølje divideret med den maksimale garantiportefølje, for hvilken der er indgået kontrakt med formidleren.

⁶ I Grækenland offentliggjorde EIF i januar 2002 i samarbejde med den nationale myndighed en indkaldelse af interessetilkendegivelser med henblik på at udvælge banker som potentielle formidlere i første kvartal af 2002. Bankerne har dog indtil videre kun udvist ringe interesse.

I Irland har EIF - efter at have kontaktet lokale myndigheder og repræsentanter for gensidige garantiselskaber - undersøgt, om lokale forretningsbanker var villige til at samarbejde inden for rammerne af SMV-garantifaciliteten. Bankerne udtrykte imidlertid ikke interesse herfor.

I Luxembourg har der været en række indledende drøftelser med de nationale myndigheder og potentielle formidlere, men på grund af den lave samlede garantiaktivitet i landet er det vanskeligt at finde tilstrækkeligt store porteføljer med tilstrækkelig spredning, som kan komme i betragtning med henblik på støtte.

Dertil kommer, at den periode, inden for hvilken der kan disponeres over facilitetens midler, udløber den 29. maj 2002. Derfor - og som følge af de ovenfor beskrevne omstændigheder - har EIF ikke undertegnet nogen aftale med formidlere i disse tre lande inden for rammerne af vækst- og beskæftigelsesbudgettet.

Figur 4.5. Udnyttelse ved finansielle formidlere

Det skal bemærkes, at denne graf også tager hensyn til efterfølgende kontraktændringer (vækst i forpligtelses- og garantimassen) som følge af den kraftige markedsefterspørgsel efter SMV-garantifaciliteten i 2000 og 2001. En række finansielle formidlere vil muligvis anmode om en yderligere udvidelse af den relevante forpligtelses- og garantimasse i 2002. De nedenstående landebeskrivelser tegner et mere detaljeret billede af situationen. En detaljeret liste over de finansielle formidlere og en kort beskrivelse af de finansieringsprodukter, for hvilke der stilles garantier under SMV-garantifaciliteten, er vedføjet som bilag (bilag 5).

Østrig

Faciliteten støtter to Bürges-programmer:

1. "Jungunternehmerförderungsaktion", der støtter nyetablerede virksomheder og overdragelser af ejerskab.
2. "Unternehmensdynamik", som støtter innovative SMV'er, nemlig til udvikling af nye produkter, tjenester eller en væsentlig forbedring af eksisterende produkter eller tjenester.

Bürges udbyggede sine transaktioner under faciliteten med et godt resultat. EIF accepterede en forlængelse af kontrakten, som indebar en vækst i den relevante porteføljemasse i 2001. Ved årets udgang havde Bürges ydet 84 % af garantiene til SMV'er.

Belgien

"Fonds de Participation" har benyttet faciliteten til at gennemføre to programmer: Et program, der stiller garantier for lån til ledige, som ønsker at starte egen virksomhed, og et program, som stiller garantier for lån til nyetablerede SMV'er.

Danmark

Der har været en meget stor efterspørgsel efter Vækstfondens to lånegarantiprogrammer. Det første af Vækstfondens programmer støtter innovative SMV'er med vækstpotentiale og dermed også jobskabelsespotentiale. Det andet program støtter ansættelse af personale med potentielt nedsat produktivitet (personer med en eller anden form for socialt eller fysisk handicap). Som følge af den hurtige udnyttelse blev omfanget af den relevante porteføljemasse øget i oktober 2001.

Finland

Trods en ihærdig markedsføring fra Finnveras side levede efterspørgslen efter institutionens garantiprodukter ikke op til forventningerne. Adgangen til finansiering fra forretningsbanker er blevet væsentligt forbedret i løbet af de seneste få år, hvilket begrænser Finnveras rolle som en offentlig institution, der supplerer banksektoren.

Den relevante porteføljemasse blev følgelig justeret ved udgangen af 2001 under hensyntagen til resultaterne siden facilitetens iværksættelse i Finland.

Frankrig

EIF undertegnede i april 2001 en kontrakt med en ny finansiel formidler, Siagi. Denne udsteder lånegarantier til mikrovirksomheder, typisk små og mellemstore håndværksvirksomheder og detailforretninger. Hvad Sofaris angår, er der indtil videre ydet over 29.000 lån.

Tyskland

Som følge af en høj efterspørgsel efter Deutsche Ausgleichsbanks (DtA) låneprodukt "Startgeld" blev omfanget af den relevante porteføljemasse øget yderligere i juli 2001. Der er indtil videre ydet 17.000 lån til nyetablerede SMV'er.

EIF indgik i december 2000 en kontrakt med Kreditanstalt für Wiederaufbau (KfW). Med støtte fra faciliteten gennemførte KfW i de tidligere tyske forbundsdelstater det beskæftigelses- og kvalifikationsprogram, som allerede var operationelt i de nye delstater. Efterspørgslen efter programmet svarede dog ikke til forventningerne primært på grund af en langsommere implementering fra de bankers side, som formidler videreudlån. KfW's udnyttelsesgrad af faciliteten ligger en smule under prognoserne.

Italien

EIF har indgået kontrakter med 9 garantiordninger, der opererer på regionalt plan, og med en finansiel formidler, der opererer på nationalt plan. I løbet af de første år var den generelle udnyttelse af faciliteten meget lovende. Den relevante garantimasse blev derfor øget for flere formidlers vedkommende i 2000 og 2001.

Nederlandene

Selv om BBMKB's (Besluit Borgstelling MKB kredieten) relevante porteføljemasse allerede blev øget i juli 2001, havde den igen nået en udnyttelsesgrad på 91 % pr. 31. december 2001.

Portugal

Det var planlagt, at SPMG (Sociedade Portuguesa de Garantia Mútua) under faciliteten skulle etablere en national garantifond. Den oprindeligt planlagte struktur bestod af 5 regionale garantifonde. Som følge af alvorlige retlige hindringer er disse endnu ikke etableret. I januar 2001 besluttede Centralbanken, at lovdekretet fra 1998 om gensidige garantiselskaber skulle ændres, således at de planlagte regionalfonde blev rubriceret som kreditinstitutter under den europæiske banklovgivning. Denne ændring har endnu ikke fundet sted, og etableringen af det gensidige garantisystem er derfor forsinket med mere end et år. Der er ydet 27 lån til SMV'er under det eksisterende garantiprogram.

Spanien

Den ordning, der forvaltes af CERSA (Compañía Española de Reafianzamiento), yder dækning til nationale gensidige garantiordninger og til lån fra Ministeriet for Videnskab og Teknologi. CERSAs udnyttelsesgrad på 77 % har overgået forventningerne.

Sverige

Almi Företagspartner er et udviklingsorgan, der supplerer forretningsbankernes finansieringsudbud, da det tilbyder finansiering til SMV'er, som har vanskeligt ved at låne fra forretningsbanker på grund af den højere risiko, som dette indebærer.

De svenske myndigheder hilste EIF's intervention i 1999 velkommen, da en direkte garanti fra EIF ville styrke Almis finansieringsaktiviteter: 1) Vækst- og arbejdskapital eller investeringer i maskiner, markeds- eller produktudvikling m.v.; 2) iværksætterlån og 3) lån til kvindelige iværksættere; det vil sige områder med en efterspørgsel, som ikke er tilstrækkeligt dækket. Imidlertid er der ikke indtruffet den forventede stigning i udlånsaktiviteten, specielt inden for e-handel. Udnyttelsesgraden pr. 31. december 2001 er 66 % på grund af den lave markedsefterspørgsel, hvilket er lavere end forventet.

Det Forenede Kongerige

Prince's Trust støtter primært ledige unge, der ønsker at starte egen forretning. Fonden yder ikke kun bløde lån, men tilbyder også mentorvirksomhed til støtte for virksomhedsetablering og -drift. Inden for et år havde fonden ydet over 3.400 lån til unge i alderen 18-30. Udnyttelsesgraden på 36 % pr. 31. december 2001 er lidt lavere end forventet.

4.4. Støttemodtagende SMV'er

Pr. 31. december 2001 var det samlede antal SMV'er, der udnyttede SMV-garantifaciliteten, 92.408 i sammenligning med 50.956 pr. 31. december 2000. Den følgende tabel viser fordelingen efter land og de tilsvarende samlede lånebeløb:

Tabel 4.3. Støttemodtagende SMV'er efter land

Land	Antal støttemodtagende SMV'er	Gennemsnitlige lånebeløb (tusind EUR)
Østrig	3.461	111
Belgien	797	41
Danmark	575	186
Finland	1.314	258
Frankrig	24.902	79
Tyskland	16.577	35
Italien	28.744	65
Nederlandene	3.034	164
Portugal *)	26	756
Spanien	6.026	136
Sverige	3.461	43
Forenede Kongerige	3.491	4
I alt	92.408	73

*) SPGM er i færd med at etablere et gensidigt garantisystem i Portugal. Da de gensidige garantifonde endnu ikke er operationelle, har SPMG udstedt garantier til SMV'er inden for rammerne af sine normale aktiviteter.

Endelige modtagere med op til 10 ansatte udgjorde 90 % af det samlede antal SMV'er. Det er interessant at sammenligne fordelingen af SMV'er efter størrelse under faciliteten med fordelingen i EU i almindelighed. Ifølge den sjette rapport (år 2000) fra Det Europæiske Observationscenter for SMV'er er 93 % af SMV'erne mikrovirksomheder, 6 % er små virksomheder og 1 % er mellemstore virksomheder. Dette understreger, at SMV-garantifaciliteten klart fokuserer på det europæiske "charter for små virksomheders" målpopulation.

Fordelingen med hensyn til antal ansatte er som følger:

Tabel 4.4. *Ansatte i støttemodtagende SMV'er*

Antal ansatte	Støttemodtagende SMV'er	
	Antal	%
0-5	77.588	84
6-10	8.273	9
11-20	3.615	4
21-50	2.204	2
51-100	642	1
i.o.	86	0
I alt	92.408	100

SMV'erne fordeler sig som følger efter stiftelsesår:

Tabel 4.5. *Støttemodtagende SMV'er efter etableringsår*

Etableringsår	Antal støttemodtagende SMV'er
<1998	31.966
1998	3.838
1999	10.707
2000	16.621
2001	14.395
2002*)	178
i.o.**)	14.703
I alt	92.408

*) Lånene er ydet som forudgående finansiering inden virksomhedens etablering.

**) Disse data vedrører primært Sofaris. Det anslås, at ca. 52 % af Sofaris' garantiportefølje relaterer til dets iværksætterprogram. Af de 14.703 SMV'er, for hvilke der ikke foreligger oplysninger om etableringsåret, er ca. 7.600 således nyetablerede virksomheder.

Det fremgår af ovenstående tabel, at 2/3 af støtten under SMV-garantifaciliteten anvendes til finansiering af etableringen af nye virksomheder og udviklingen af unge virksomheder.

4.5. Beskæftigelse

De 92.408 SMV'er, der udnytter SMV-garantifaciliteten, har indtil videre erklæret, at de tæller 384.178 ansatte. De har også oplyst, at de forventer en stigning på 54.512 ansatte inden for et år og en yderligere stigning på 56.866 inden for det efterfølgende år. Det skønnes således, at SMV'er, der har udnyttet faciliteten, vil skabe i alt ca. 111.378 nye job inden for to år eller i gennemsnit 1,2 nye job pr. SMV. Dette er et fint resultat, i betragtning af at mere end 80 % af de støttemodtagende SMV'er er meget små virksomheder med op til 5 ansatte.

Kommissionen vil fremlægge yderligere oplysninger om jobskabelseffekten, når den offentliggør sin samlede vurdering på basis af spørgeskemaer, der er sendt ud til et udsnit af støttemodtagende SMV'er.

5. KONKLUSIONER

5.1. Vækst og beskæftigelsesinitiativet

Hvad ETF-iværksætter- og SMV-garantifaciliteten angår, lader den generelle udnyttelse til at være forholdsvis tilfredsstillende, selv i betragtning af den aktuelle økonomiske afmatning, der har medført en markant nedgang i investeringsaktiviteterne hos risikokapitalindskydere, og bankernes øgede uvilje mod at give SMV'er lån ved udgangen af 2001. Det forringede økonomiske klima kan også have en stor betydning for venturekapitalfondenes forventede afkast og garantiordningernes mulige tab.

Med hensyn til JEV-programmet levede markedsefterspørgslen langt fra op til forventningerne, jobskabelseffekten var minimal, og omkostningseffektiviteten var meget ringe. Den økonomiske afmatning i EU og bankernes uvilje mod at tilføre SMV'er kapital kan meget vel have en afsmittende effekt på SMV'ernes finansiering af joint ventures i EU.

En evaluering, der gennemføres i øjeblikket, vil give mere detaljerede oplysninger om vækst- og beskæftigelsesinitiativets betydning med hensyn til dets generelle udnyttelse samt umiddelbare og forventede virkninger for beskæftigelsen. Ved fremlæggelsen af resultaterne af evalueringen vil Kommissionen eventuelt formulere anbefalinger om disse tre ordningers fremtid, og især JEV-programmets.

5.2. Det flerårige program

Ved beslutning 2000/819/EF af 20. december 2000 udvidede Rådet vækst- og beskæftigelsesinitiativets finansielle instrumenter på et nyt retsgrundlag, nemlig et flerårigt program til fremme af initiativ og iværksætterånd, navnlig for små og mellemstore virksomheder (SMV) (2001-2005). Med det nye flerårige program fremsættes forslag til ændringer og udvidelser af ETF-iværksætter- og SMV-garantifaciliteten, og der indføres en ny foranstaltning: seedkapitalaktionen. Alle tre foranstaltninger skal forvaltes af EIF og sigter mod at udbedre kortlagte markedsfejl med henblik på at forbedre SMV'ernes adgang til finansielle midler.

Kommissionens forslag til gennemførelse af disse foranstaltninger var genstand for en positiv udtalelse af 4. oktober 2001 fra Forvaltningsudvalget for Initiativprogrammet, jf. ovennævnte beslutnings artikel 3.

Kommissionen vedtog den 10. december 2001 *Decision C(2001) 3973 on the implementation of the financial instruments of MAP* (beslutning K(2001) 3973 om gennemførelse af de finansielle instrumenter under det flerårige program). Herefter indgik Kommissionen den 18. december 2001 de særlige aftaler og forvaltningsaftaler med EIF vedrørende ETF-iværksætterfaciliteten, SMV-garantifaciliteten og seedkapitalaktionen.

Inden for rammerne af det nye flerårige program er ETF-iværksætterfaciliteten blevet tilpasset, så den støtter etableringen og finansieringen af SMV'er i deres opstartsfasen gennem investeringer i specialiserede venturekapitalfonde og væksthuse.

Der er føjet tre nye undervinduer til SMV-garantifaciliteten for at udvide udvalget af disponible garantiinstrumenter:

- mikrokreditter
- egenkapitalinvesteringer
- lån til finansiering af IT-udstyr, software og uddannelse på internet- og e-handelsområdet.

Det er hensigten, at seedkapitalaktionen skal støtte seedfonde, væksthuse eller tilsvarende organisationer, som EIF deltager i. Støtten tager sigte på langsigtet ansættelse af yderligere investeringsforvaltere med henblik på at styrke venturekapitalindustriens evne til at imødekomme behovet for investeringer i seedkapital.